

MINISTERSTWO
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Podsekretarz Stanu

Marcin Zieleniecki

DUS.III.501.26.2019.ES

Warszawa, dnia 7 sierpnia 2019 r.

Pan
Bogdan Szozda
Przewodniczący
Rady Krajowego Sekretariatu
Metalowców
NSZZ Solidarność

Szanowny Panie Przewodniczący,

W odpowiedzi na pismo z dnia 3 lipca 2019 r., znak: SM/1/W/47/2019 dotyczące zmiany Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 27 lipca 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy oraz formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 645) Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz płatnicy składek, którzy zgłaszają do ubezpieczenia chorobowego powyżej 20 ubezpieczonych, są uprawnieni do kontrolowania ubezpieczonych co do prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy zgodnie z ich celem oraz są upoważnieni do formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich.

Procedurę kontroli określa Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy oraz formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich (Dz. U. z 1999 r. Nr 65 poz. 743).

Z § 8 powołanego rozporządzenia wynika, że kontrola może zostać przeprowadzona przez osobę imiennie upoważnioną przez płatnika składek. Osobie kontrolującej prawidłowość wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy, płatnik składek wystawia imienne upoważnienie. Wzór upoważnienia określony został w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

Powołane przepisy nie wskazują stosunku prawnego, jaki powinien łączyć płatnika składek i osobę kontrolującą, działającą w jego imieniu. Nie wyłączają też możliwości przeprowadzenia kontroli przez osobę, z którą nie łączy płatnika składek umowa o pracę.

W świetle art. 68 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz § 8 wymienionego rozporządzenia kompetencja do przeprowadzania kontroli lub upoważnienia do niej innej osoby przysługuje wyłącznie płatnikowi składek. Istotne jest więc, by upoważnienie osoby przeprowadzającej kontrolę pochodziło bezpośrednio od płatnika składek.

Obecnie zlecenie obsługi kadrowo-płacowej firmom zewnętrznym jest bardzo powszechne. Zmiana przepisów polegająca na ograniczeniu możliwości skontrolowania zasadności zwolnienia lekarskiego jedynie przez pracodawcę w wielu sytuacjach uniemożliwiłaby czynności kontrolne.

Należy jednak zaznaczyć, że kontrola prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego przez pracodawcę, upoważnionego pracownika lub pracownika podmiotu, któremu płatnik powierzył dokonanie tej czynności musi odbywać się z poszanowaniem wszystkich przepisów prawa.

Przepis § 5 powołanego rozporządzenia wskazuje, że kontrola może zostać przeprowadzona w miejscu zamieszkania pracownika, miejscu jego czasowego pobytu lub w miejscu zatrudnienia.

Kontrola polega na ustaleniu czy ubezpieczony w okresie orzeczonej niezdolności do pracy :

- nie wykonuje pracy zarobkowej,
- nie wykorzystuje zwolnienia lekarskiego od pracy w sposób niezgodny z jego celem.

Niedopuszczalne są zachowania mające na celu uzyskiwanie informacji innych niż wynikające z rozporządzenia.

Przepisy powołanego rozporządzenia wskazują również, że kontrola prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy z powodu choroby powinna być dokonywana w miarę potrzeby, szczególnie w przypadkach, w których występuje zwiększona absencja z powodu choroby lub sprawowania opieki.

Wszelkie wątpliwości czy zwolnienie lekarskie od pracy wykorzystywane było zgodnie z jego celem rozstrzyga Zakład Ubezpieczeń Społecznych uzyskując w miarę potrzeby opinię lekarza leczącego i w razie sporu wydaje decyzję, od której przysługują środki odwoławcze.

Odnosząc się do kwestii praw pracownika do ochrony danych osobowych, uprzejmie wyjaśniam, że przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE określają obowiązki administratora danych osobowych, do których należy przetwarzanie danych osobowych z zachowaniem przesłanek określonych w tym rozporządzeniu.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 powołanego rozporządzenia przetwarzanie danych osobowych przez podmiot przetwarzający odbywa się na podstawie umowy lub innego instrumentu prawnego, które podlegają prawu Unii lub prawu państwa członkowskiego i wiążą podmiot przetwarzający i administratora, określają przedmiot i czas trwania przetwarzania, charakter i cel przetwarzania, rodzaj danych osobowych oraz kategorie osób, których dane dotyczą, obowiązki i prawa administratora.

W związku z powyższym dane osobowe niezbędne do przeprowadzenia kontroli mogą być przetwarzane wyłącznie w zakresie i w celu przewidzianym w umowie.

Należy również podkreślić, że zarówno administrator danych jak i podmiot, któremu przetwarzanie danych zostanie powierzone ponoszą pełną odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów.

Jednocześnie informuję, że przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. wskazują, iż przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne między innymi wtedy, gdy jest to niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą a także gdy jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze.

Jednocześnie informuję, że w celu prawidłowego wykonywania kontroli przez płatników składek i osoby upoważnione, na stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zamieszczony jest poradnik dla płatników składek dotyczący zasad i trybu kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy. Zagadnienia te zostały również włączone do programu szkoleń przeprowadzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Jeżeli Państwu znane są konkretne przypadki niewłaściwego postępowania pracodawców i firm zewnętrznych w zakresie kontroli prawidłowości wykorzystywania zwolnień lekarskich od pracy – proszę uprzejmie o ich przedstawienie w celu umożliwienia Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ich wnikliwego zbadania.

Z wyrazami szacunku

PODSEKRETARZ STANU

Marcin Zieleniecki